

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken Május' 30-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Lillében Aprilis' 24-dikén estve rút lármának kellett a' theatromon történni, minthogy annak a' katona osztálynak Kommandánsa, melynek *Lille* a' közép-tanyája, ilyen katonaparantsolatot intézett Aprilis' 25-dikén az ott lévő tiszti karhoz: — “

„Minthogy a' *Lillei* őrzősereghez tartozó tiszt urak, azon parantsolat mellett is, mellyet én ő eleikbe szabtam, 's azon köszönet-tétel mellett is, mellyet én, az ő előbbeni magokviseletjekért, hozzájok intéztem vala, tegnap a' theatromon lármát tsinálni, valami theatromi környülállásban pártoskodásra való alkalmatosságot keresni, 's a' közönség ellen kardot rántani bátorzkodtak: erre nézve ezen négy seregeknek (Legióknak) Oberstereik, tovább való rendelésig fogságra tétetnek; különösen pedig a' *Vendei* Vadász Regimentnek Oberstere, a' melly Regimentből a' tisztek majd mind a' theatromon voltak, és sok altisztjeik által segítettvén, minden politziai vizsgálódások szerént a' láрма' gerjesztői voltak, szoros fogságban fog tartatni mind addig, mig eránta a' Hadiminister' rendelései, az ezen történetet illető jelentéshez képepest, meg nem érkeznek. *Charettei* úr, *Vendei* Vadász Regimentbéli Svadronyos-kommandáns, szoros fogságot fog egy hónapig szenvedni, azért, hogy a' theatrom' épületében, a' Király' Hadnagya' parantsolatjának magát ellene szegezte, 's ez által az alattalé-

vőknek, nagy büntetést érdemlő példát mutatott. Az említett négy Legióknak Kapitányaik, mind addig fogságban fognak ülni, míg azon Regimentjeikbéli tiszteket, kik a' theatromban voltak, 's nevezetesen a' kik kardot vonfak, meg nem nevezik. A' Király' Hadnagya'ra bizattatik, hogy ezt a' legkülönösebben *Lille'* városát illető parantsolatot végre hajtsa, melynek egyik mássa a' Prefektushoz, másika pedig az itt lévő seregek' Kommandásához is megküldettetnek, annak bizonyosságára, hogy melly igen ohajtsák a' katona Kommandánsok, hogy minden mázdulásokat elnyomni 's annak okozóikat megfenyíteni lehessen, a' melly mozdulások a' közönséges tsendességet, melynek fenntartását ők a' magok első kötelességeknak esmerik lenni, tsak legkissebbnyire is megzavarhatnák: —

„*Marquis Jumilhac*, General-Lajtnánt 's a' 16-dik Osztálynak Kommandánsa.

~~~~~
Cardinális *Maury* Romában Május, 11-dikére viradó éjjel meghalálozott. Ő egy volt a' Frantzia revolúziós időbéli nevezetes emberek között. A' neve sokszor fennforgott az újságlevelekben. Élete' historiájának itt következő rövid leírása, sok Olvasóinknak nem fog unalmas lenni: —“

„*Maury* Siffrein János, 1746-ban született, Valérában. Papságra neveltetvén, 's prédikállásbéli ékes szollása által már a' revolúzió előtt nagy hírt nevet szerez-

vén magának, Kir. Udvari pappá, *Lyonni* Priorrá, *Fernadai* Apátur Urrá, 's a' Frantzia Akademia' tagjává neveztetett. Meg is mutatta a' Királyi Udvar eránt való háládatosságát, minlhogy idővel egész bátorsággal 's minden kitelhető ékes szolással oltalmazta a' thrónust. Még a' Közönséges Rendek' fennállásának idejében a' *Peronnei* papság által a' nevezett Rendek' gyűlésébe Követnek rendeltetett, a' hol az Országlószék ellen a' maga fejét felemelgető Ellenkezésnek egygyik rettenetes ellensége volt. Fogságot is szenvedett néhány izben, 's élete is veszedelemben forgott, de semmi meg nem gyengithette a' Király, a' thrónus, a' nemeség, 's a' nemesi 's papi rend eránt viseltető hűségben. Az 1892-dik esztendőben a' Nemzeti Gyűlésnek eloszlattatása után, a' Frantzia revolúciónak folyamata miatt meghoszszankodván, Frantziaországot oda hagyta, 's Romába vette útját, a' hol barátságosan fogadtatott, a' Pápától Püspöki titulust kapott, 's még azon esztendőben mint Apostoli Nuntzius a' Ferentz Császár' koronáztatására Frankofurtumba küldtetett, nem soká azután *Necai* Püspökké, 's az 1794-dik esztendőben Cardinálissá neveztetett. A' Frantzia revolúciónak zivataros folyta alatt, melybe az ő rokonai többire majd mind vesztő helyen végezték életjüket, Püspök *Mauryt* állandóul Romában maradt, pásztori hivatalával 's a' tudományokkal foglalatoskodott, egyszersmind minden pásztori leveleiben 's hirdetéseiben a' revolúciónak undokságotól való irtózását nyilvánosságosan kifejezte, 's a' *Bourboni* familia eránt állandó hajlandóságot 's hűséget bizonyított. Mind ez ideig characterének változhatatlanságát is megtartván, erre nézve mindenektől tiszteltetett, még azoktól is, a' kik külömben velle nem egyforma gondolattal bírtak. Hanem mint másokra sokakra úgy ő reánézve el kellett végezetre jöni a' kísértet 's megbotlás órá-

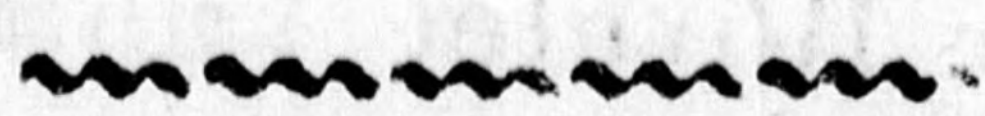
jának, melynek tovább ellent nem állhatta. Midőn látta volna, hogy *Bonaparte* 1804-ben a' Császári méltóságot felvette, már ekkor *Mauryt* is megmenthetetlennek lenni tartotta a' Bourbonok' ügyit, 's ő is a' böltsességgel megegygyezőnek lenni gondolta azt, hogy magát a' Császári méltóságnak 's országlásnak, melyet már a' Frantzia nemzet 's majd minden Európai Hatalmasságok megesmertek vala, alája adja. Az ő Monarkhiai principinmai 's az a' reménség, hogy az ingadozó Szentegyháznak talám hasznára lehet, talám menthetik is őtet bizonyos részben; de meglehet, hogy az ő tiszteleten való kapása oly gondolatot is gerjesztett elméjében, hogy ezen az uton talám majd a' legfelsőbb Egyházi méltóság' poltzára fog lépni. Egy szóval elég az a' dologhoz, hogy Napoleon Császárhoz egy nagyon betsületes levelet irván, néki, mint Frantzia, hódolást ajánlott, 's egy ily embernek hódolási lebotsátkozása Napoleon előtt szükségesképpen kedves dolog lévén, ő Püspök *Mauryt* két kézzel 's kiterjesztett karokkal fogadta, midőn ez a' Pápát, 1804-ben, Párisba elkísérte, a' mely esztendőben a' Császári koronázás papi pompáiban assistált is; 's az 1808-dik esztendőben Párisi Érsekké neveztetett, a' mely szempillantattól fogva Urának leghűségesebb szolgájává lévén, minden páztori levelei 's beszédjei a' Napoleon rendelkezéseinek való engedelmességet predikálták, 's minden Napoleonhoz intézett beszédei, 's írásai tele voltak mind azokkal a' hízlekedésekkel, mellyek Frantziaországban a' Császárság utolsó esztendei alatt tsupa egy valóságos tudománnyá lettek vala, a' melynek következései az 1814-ben előfordúlt változások' alkalmatosságával kedvesek természetserént nem lehettek, a' mint-hogy ő telyességgel be sem is kaphatott XVIII-dik Lajoshoz, sőt végre a' Párisi Érseki épületet is, minden ellenkező iparkodása mellett, oda hagyni kénytelenit-

tett. Érseknek sem akarta megesmerni a' Káptalan, azért, minthogy a' *Concordata* tartása szerént nem volt a' Pápától ahoz kívántató levele (Brevéje). Hogy erre szert tehessen Romába vette útját, de itt is oly hidegen fogadtatott, hogy az első alkalmatossággal még csak audienziát sem nyerhetett a' Sz. Atyánál, melyre nézve ekkor Romát oda is hagyta, hanem oda ismét vissza térvén, már ekkor valamitskével engedelmesebben fogadtatott a' Pápa által, 's végezetre, tselekedeteinek megbánása 's kevés Egyházi fenytéktartás után, botsánatot nyert a' fő Pásztortól, a' melly időtől fogvást semmi emlékezet nem tétetett felölle a' világ' piatán egész mostanig, midön a' halál ötét, az ő munkás és híres 's nevezetes életének 71-dik esztendejében, a' világból kiszolitá.“

Nagy Britannia.

Azt írja a' *Londoni Kurir*, hogy átaljában nem igaz a' mit a' *Morning-Chronicle* írt, hogy a' *Spanyol* seregek Portugalliának határait már bementek és *Almeidát* elfoglalták volna.

Ugyantsak *Londoni* újságokban olvassuk: hogy *Gen. Martin*, Jan. 20-dikán Mendozából *Chilinek* elfoglalására útnak indúlt; hogy a' Déli Amerikai egygyesült Státusok Congressusa Tucumánban a' maga üléseit berekesztette, 's Buenos-Ayresbe teszi által; 's hogy a' Meksikói insurgensek az Amerikai egygyesült Státusok' új Elölülőjénél új próbát tettek, annak megnyerésére, hogy tőlök Követet fogadjon el, megígérvén néki, hogy a' két Státusok között lejendő határt az általa jóvátató fundamentomok szerént intézik-el.

Még jól emlékezhetnek Olvasóink arra, hogy a' Portugallus Udvarnak Lisbonából Brasiliába lett elköltözése után bizonyos időmúlva jó ak találta az Angliai Országloészék Canning urat Lisbonába Követnek küldeni, oly rendeléssel, hogy a'

Királyi Udvarnak Brasiliából oda lejendő visszajövetelét megvárván, folytassa ott a' követségi hivatalt. *Canning* úr néhány esztendőt töltött Lisbonában: de az Udvar oda vissza nem jövén, végre Canning úr a' Lisbonai követségből visszahivattatott. A' Ministereknek ezen tselekedetét a' vélek ellenkező rész hibásnak tartván, őket ezért Május' 6-dikán az alsó házban hevesen megtámadta. *Lambton* nevű tag terjesztette a' panaszt, mint szószolló, az alsó ház' eleibe, ilyen szókkal: —“

„Jul. 18-dik napján 1814-ben *Sydenham* úrhoz az akkori Lisbonai Követhez irván Lord *Castlereagh* azt adta néki tudtára a' Régens Princz' nevében, hogy a' volna az ő Kir. Hertzegsége kívánsága, hogy azontúl, minthogy már nem volna oly nagy költésre szükség, mint a' hadakozás alatt volt, 5000 font SterlingeKBől álló fizetéssel elégedjék-meg a' Követ úr. —

„Nem soká ezen levélnek elküldése után (Jul. 30-dikán) *Canning* úr, oly szín alatt, hogy a' Portugallus Udvar Brasiliából visszaérkeztén, ennek az ő visszaérkezését szerentséltesse, mint fő rangú Követ, ezüst' asztali készületre való 3380 — úti készületre való 1500 — és esztendönként voló fizetésül 14,000 font Sterlingekkel, *Lisbonába* rendeltetett. —

„Ez a' *Canning* úr' kineveztetése L. *Castlereaghnak* *Sydenham* úrhoz intézetett levelével ellenkezésben van; az akkori időnek politikai állapotja is, azt, tellyességgel nem kívánta: következésképpen egyáltaljában nem egyéb volt, hanem a' *Státus* pénzének tékozlása.“

Ezen erőssítésnek megmútatására summásan ezeket hozta elő *Lambton* úr: —

„A' Ministerek, úgy mond, szükségesnek lenni tartották (1814-ben, nyáron) a' vélektartó részt, *Canning* úr és barátjai által megerössíteni; az ő megnyeréssekre intézetett tanátskozsok azon nyáron Jul.

29-dik napján a' Ministerek' kívánsága szerint végződtek: ehez képest a' következő napon, *Canning* úrnak Lisbonai Követe, 's barátjainak, úgymint *Huskinson* úrnak Erdők' fő Gondviselőjévé, 's *Wellesley Pole* úrnak Pénz' állapotja' Igazgatójává lett neveztetéssek, az újság-levelekben kihirdettetett. Továbbá: tudjuk, hogy a' Brasiliai Udvarnál lévő Anglus Követ Lord *Strangford*, ugyan azon esztendő' Februáriusának 20-dikán oly jelentést tett vala *Rio-Janeiró*bol a' mi Udvarunkhoz, hogy a' Portugalliai (akkori) Régens Princz (a' mostani Király), hajlandó az Európába való visszatérésre; 's ismét azután, Junius' 21-dikén, hogy ő Királyi Hertzegsége, valamint Portugalliából Brasiliába evezett vala, úgy most Brasiliából Portugalliába is, Anglus hajós sereg oltalma alatt kíván vissza evezni. Az első jelentés Aprilis' 24-dikén, a' második Augustus' 26-dikán érkezett-meg Londonba. Sem az sem e' nem adhatott alkalmatosságot a' *Canning* úr' Lisbonai Követté lett neveztetésére. Az első nem; azért, mert *Sydenham* úr még azután későre erőssített-meg ugyan azon követségben kissebb fizetéssel; a' második sem mivelhogy *Canning* úr annak megérkezése előtt már egy egész hónappal kineveztetett vala azon követségre. Ide járul, hogy a' Londonban lévő Portugallus Követ Gróf *Funchal* úr, soha semmit nem hallott affelől, hogy az ő Udvara Brasiliából Portugalliába vissza térni szándékozna: tehát innét is kitettzik, hogy nem ez adotti alkalmatosságot a' *Canning* úr' Követté lett neveztetésére, hanem csak az, hogy a' Ministeri részre által álljon. Ő tehát (*Lambton*) méltán kívánhatja, hogy ezen ház megesmérje azt, a' mit ő feltett, vagy előre botsátott, úgymint, hogy a' *Canning* úr' követsége, telyességgel egy helybe nem hagyattatható tékozlás volt.

Lambton után fontos beszédek for-

dultak elő. — Lord *Castlereagh* kinyilatkozattatta, hogy ő kész ezen követségi kérdésre nézve a' feleletet vagy számadást az egész Ministeriumért egyedül magára venni. Igasságtalanságnak mondotta lenni azt, hogy a' Sydenhamnak adatott fizetés, a' főrangú Követekre nézve is mértékül vétetessék. A' sem igaz, úgy mond, hogy *Canning* úrnak 14,000 font Sterling esztendei fizetése lett volna, mert csak 8000 volt. Fizetésének több része rendkívülváló pótlásokból állott. Az Angliai Régens Princz 1814-ben Aprilis' 2-dikán vette a' Portugalliai Régens Princztől az arról való tudósítást hogy Európába vissza jöni kíván: a' *Canning* úr Követté lett határozatása pedig csak Aug. 6-dikán, 's valóságos kineveztetése Aug. 26-dikán történt, mikor már a' L. Strangford jelentése semmi kétséget fenn nem hagyott a' Portugallus Udvarnak Lisbonába lejendő visszajövelele eránt, 's a' mikor már egy Anglus hajós seregnek a' Portugallus Udvar után lejendő küldettetése is meghatározott vala. Vagy talám azt gondolja a' nemes Orátor (*Lambton*) úr, hogy az Angliai Ministerek csak azért akartak volna egy egész hajós sereget az Atlanticus Oceanuson által eveztetni, hogy egy barátjok Követté lett neveztetésének színt adjanak? Más Udvarok, pedig a' mellyeknek kevesebb özszeölttetések van Portugalliával, mint nekünk, még költségesebb követségeket is tétettek ő hozzá. A' Frantzia Udvar *Luxemburg* Hertzegét küldötte-el; az Orosz Császár másod rangú Követet küldött hozzá. Felettébb nagy politikátlanság lett volna tollünk hasonló figyelmeztességet nem bizonyítani eránta, holott ő, tulajdon Követet küldött hozzánk a' végre, hogy eránta mutatott szolgálatainkért való köszönetét kinyilatkoztassa. De ezt vetik talám ellenünk, hogy a' Princznek vissza érkezése után is megeshetett volna a' Követnek kineveztetése? — Mi erre azt feleljük, hogy, hát nem kellett

elegendő időt engednünk a' mi Követünknek arra, hogy a' Princznek fogadásához magát illendően hozzá készíthesse? A' mi jó barátunk (*Canning* ur), minekutánna ezen kineveztetésről tudósított volna, tsak September' elején jöhetett-be Londonba; a' hajós sereg pedig, melynek a' Portugallus Udvar t haza kellett volna hozni, nem elébb, hanem tsak Oktoberben evezhetett-el, mellyet a' nem kedvező idő és ellenkező szelek okoztak."

Minister *L. Castlereagh* után *Burdett* állott -fel azt akarván egy, mint a' Kurir megjegyzi, minden fundamentum nélkül való 's igen közönséges kifejezésekből álló beszéd által megmútatni, hogy ennek a' Lisbonai követségi poltznak teremtése, 's annak *Canning* úr által lett betöltetése, a' Ministereknek egy leg gyalázatosabb 's motskosabb tselekedete volt volna, kik tsak azért folyamodtak ezen, a' kintstárnak éppen oly káros, mint a' Státusnak 's a' Státus' valóságos oszlop embereinek betsületét megsértő eszközhöz, hogy ebben a' házban magoknak egy új és hatalmas pártfogásra szert tehesenek.

Végre, minelutánna magokat az ellenkező résznek minden beszélteni-kivánó tagjai kibeszéllették volna, felállott, néhány minútáig való halgatás után, maga *Canning* úr is, 's ekképpen beszélt: —"

„Nem gondolom, úgy mond, hogy gyalázatot érdemlő vádoltatásra méltó legyenek azért, hogy a' magam' és a' Ministerek' mentségére való beszéddel addig várokozni kívántam, míg néhány tisztelt tagoknak beszédjeikből, mellyeket ellenem és a' Ministerek ellen intéztek, az ő vádjoknak egész kiterjedését megesmerhessem. Három esztendőktől fogva való fenyegetődzések 's három hónapoktól fogva való készülétek után, egy számos phalanxot (tsatázásra kiállott sereget) szemlélek magam előtt, melynek tulajdonkép-

pen való célzása ezen megtámadás által az, hogy megmútassa, hogy én nem vagyok alkalmas arra, hogy a' Státusnak tovább szolgáljak. De reménlem, hogy elegendőképpen megnyújtató magyarázatokat fogok tenni minden ellenem intézettel vádoló pontokra. —

Először a' mondatik Ministereink ellen, hogy nem is hitték valóságosan azt, hogy a' Princz Európába visszatérni szándékozna; *másodszor*, hogy az én Lisbonába lett küldtetésem haszonnélkül való és szükségtelen költséget okozó lett volna. A' mi az *elsőt* illeti, hogy t. i. ő és az Anglus Ministerek valósággal hitték azt, hogy a' Portugallus Princz valósággal visszatérni kívánnyon Brasiliából Európába, ennek elégséges bizonyosága tsak az is, hogy mi bolyest az ellenkezőről meggyőzöttettek, az ő Lisbonai követségének is azonnal vége szakadott és ő onnét visszahivattatott. A' mi a' *másodikat* illeti, ez is éppen ily könnyen megmútattathatik, hogy az, nem tsak illendő, hanem szükséges is volt légyen. A' Portugallus Udvar már régen kívánta azt, hogy a' két Státusokat illető Diplomatikai tárgyak a' két Udvaroknál első rangú Követek által folytattassanak, 's a' mikor a' Portugallus Udvar Európát elhagyta, hogy Brasiliába mennyen, ekkor nyilvánssággal meghatározatott az Anglus és Portugallus Udvarok között, hogy a' tsendességnek helyreállása után első rangú Követeket küldjenek egymáshoz.

Azután leszállott *Canning* úr annak megmútására is, hogy az a' költség, mellyet ő a' Státusnak Lisbonában okozott, telyességgel felyül nem haladta a' Parlamentum által egy kissébb rangú Követnek rendeltetett költséget. — Az után arra az ellenvetésre is felelt *Canning* úr, hogy illetlen tselekedet is volt légyen tölle az, hogy Minister *Castlereaghtól*, kivel régebbsen a' maga politikai gondolkodására nézve annyira ellenkezett, hogy

abból 1809-ben, a' *Walchereni* expedi-
 ziónak szerentsélen kimenetele után *du-*
ellálás következett köztök, valamely hiva-
 talt, vagy követséget elfogadott. — „Nintsen
 különösebb (ilyen szókkal mentette magát
 Canning úr ezen vádra nézve), annál,
 mind ezt az ellenvetést eme' padon (a'
 Ministerekkel ellenkezők' padján) ülők
 között azoktól hallani, kik között tsak
 ketten sem ülnek egymásmellett olyanok,
 kik a' magok politikai gondolkodássokra
 nézve sokkal fontosabb módon ne ellen-
 keznének egymással, mint ő a' maga ne-
 mes barátjával (Minister Castlereághal,
 kivel mint mondá duelláltak is) valaha el-
 lenkezett. Mi fogna abból következni, ha
 a' Parlamentumnak ezen házában az affé-
 le személyes megbántásokra való fokadás
 megengedettne, a' melly még tsak ma-
 gános társaságokban is meg nem szenved-
 tetek? Így olyan dolgokat láthatnánk idő-
 vel ezen házban, a' milyeneket a' *Pal-*
ce-Jard nevű piatzon (a' Parlamentum'
 épületének bemenetele előtt, a' hol en-
 nekelötte *Hunt*, *Cobbet*, 's más hason-
 lók szoktak volt gyűléseket tartani), látni
 lehetett. Ha azt meggondolja az ember,
 hogy az alatt, mikor én külső dolgokra-
 ügyelő Minister voltam, alattam egy Mar-
 quis *Wellesley* a' Spanyolországi, 's egy
 Lord *Pembroke* a' Bétsi Követséget felvá-
 lolhatták, nem lehet töllem is azt a' magam
 kissebb égeröl való vallástételnek tartani,
 hogy, Lord *Castlereágh* külső dolgok-
 ra ügyelő Minister alatt, bár ha én éppen
 ezen Ministerséget már ennekelötte ma-
 gam is viseltem, egy első rangú követséget
 elfogadtam.“

Végezetre mind ezek után engedelmet
 kérvén Canning úr a' Parlamentumtól,
 hogy a' maga ügye által néki ily hosszas
 alkalmatlanságot okozott; megköszönte
 hozzá mutatott figyelmetességét, 's a' kö-
 vetkező kifejezésekkel rekesztette be sza-
 vait: — „Ha, úgy mond, oly szerentsés
 lehetek, hogy beszédem által az ellenem

intézteletti vádat elhárithattam, boldog-
 nak tartom magamat, hogy hiába nem
 beszéltem: ellenben, ha célomat el nem
 érhettem, az az, ha ezen háznak tagjai
 megmaradnak abban a' vélekedésben, hogy
 az ellenem felhozott vádaknak funda-
 mentuma van, úgy most történt utólszor,
 hogy a' Parlamentumhoz folyamodjak ked-
 vező ítéletnek nyerhetésiért.“

Utoljára még felköltek 's beszéltek
 ellene, *Brougham*, *Tierney*, és *Mac-*
kintos, pártját fogták pedig, Lord *Mil-*
ton, 's *Abercromby* és *Gordon* urak.
 Az ülés és disputálás éjjélutánnig tartott,
 a' midőn voksolásra kerüvén a' dolog, a'
 Ministerek 's Canning úr voltak a' győze-
 delmesek. A' *Lambton* feltétele vissza-
 vettetett. Ellene 270 voksok voltak, párt-
 ját pedig tsak 96-ton fogták.

Máj. 10-dik napján egy olyan új hajó-
 nak modelláját mutatta elő Moir nevű
 úr az Admirálisok Cancellariájának tagjai
 előtt, a' melynek se' vitorlái, se' evező
 lapátjai, se' gőzalkotmánya nintsen, még
 is megyen felfelé a' vizen..

Gallitzia és Lodomeria.

Ezen Országokra nézve ilyen Felső-
 ges *Rescriptumot* méltóztatott ő Cs. K.
 Felsége Titkos Tanácsos, Báró *Hauer* úr
 ő Excellentiájához, Szent István Magyar
 K. Rendje' kis keresztéséhez, 's az ott lé-
 vő Kormányzék' Elölülőjéhez küldeni: —
 „Mi *Első Ferentz*, isten' kegyelméből
 Austria' Császárja, Magyar, Cseh, Lom-
 bardia 's Velentze, 's Gallitzia és Lodo-
 méria' Királya etc, Austriai Fő Hertzeg
 etc. etc. Nemes, Kedves, Hűségesem!
 Minekutánna mi kegyelmesen jónak len-
 ni találtuk, hogy a' mi Országainkban
 Lodomériában és Gallitziában, a' Ditsössé-
 ges Emlékezetű *Második József* Császár
 ő Felsége által 1782-ben engedtetett Con-
 stitútzióhoz képpest egy Rendek' Coasti-
 tútzióját, a' most szükségeseknek találta-
 tandó változásokkal, valóságos folyamatba
 hozzuk: ehez képpest a' mi ezt illető Felső-

ges határozásunkat és ezen Rendek' Constitúziójához közelébről tartozó intézete-
ket egy tulajdon Rescriptumunk által, a'
mi Hűséges Rendjeinknek kinyilatkoztattuk
's abban egyebek között azt is meghatá-
roztuk, hogy ezen Országokban a' Ren-
dek' gyűlése, regulaszerént esztendőnként
egyszer, vagy ha a' környülállások kíván-
ni fogják többször is tartattassék, a' Ren-
deknek folyó (Currens) foglalatosságaira
nézve pedig a' négy féle Rendek' tagjaik
közzül egy Biztosság állittassék-fel. Egy-
szersmind az úr' sok esztendőktől fogva va-
ló hűséges és buzgó szolgálatait 's azon
belátását és tapasztalásait, mellyeket az
úr olly sok alkalmatosságokban 's neveze-
tesen ezen országokra nézve megbizonyí-
tott, tekintvén, valamint ezen Lodomé-
riai 's Gallitziái Rendjeinknek gyűléseik-
ben, úgy az ezeknek tagjaik közzül kine-
veztetendő Biztosságban is, az Elölülést
's a' foglalatosságoknak kormányozását,
az úrra bizni jónak találtuk, 's az úr eránt.
Császári és Királyi kegyelmességgel 's jó
indulattal maradunk. Költ a' mi fő és la-
kó városunkban Bétsben, Aprilis' tizen-
harmadikán, a' Kristus' születésének ezer
nyoltzszáz tizenhetedik 's Országlásunknak
huszonhatodik esztendéjében. —

F e r e n t z.

Az ezen Felsőges Rescriptumban em-
lített Biztosság, a' következő Dietai Gyű-
lésen a' Rendek által választatik-ki, az ahoz
tartozandó Titoknokkal 's Archiváriussal
egyetemben. — A' három elsőbb, tudni-
illik a' Papi, Magnási, és Nemesi (Ritte-
ri) Rendek közzül mindenikből két-két, a'
Városok' Rendjéből pedig egy, egygyütt
hét, Deputatusok választatnak. — A' há-
rom első Rendek által választatott két-két

Deputatusok közzül az egygyik hat a' másik,
három esztendőre, a' Városoké hat eszten-
dőre választatik. — Az ő fizetéssek leszen: A'
Papi Rendből való két Deputatusok köz-
zül egynek egynek 1000 — a' Magnások
és Nemesek közzül valóknak, hasonlókép-
pen egynek egynek 2000, a' Városok' De-
putátusának pedig 900 forintja esztendőn-
ként. — A' három első Rendek' Deputá-
tusai közzül mindenik tsak ezen Rendek
közzé tartozó ember lehet. — A' Titok-
nok és Archivarius nem meghatározott
számú esztendőkre, hanem állandóul vá-
losztatnak: annak fizetése 2800, ennek
1000 forint leszen. Ezek bizonyoságot tar-
toznak mutatni, jó erköltsű magokvisele-
téről, tudományokról 's különösen ar-
rol, hogy a' német, lengyel, és deák
nyelvekben jártasok.

B é t s.

Már most bizonyos kútfőből írhat-
juk, hogy Gróf *Buol-Schauenstein* úr
ő Excellentiáját, Frankofurtumban a' Né-
metországi Szövetség' Dietájánál lévő Cs.
Kir. Követet, a' Sz. István Kir. Rendje' nagy
keresztesévé nevezni, kegyelmesen méltó-
ztatott ő Cs. K. Felsőge.

Ő Császári Királyi Felsőge kegyesen
méltóztatott *Tyrolisban* és *Vorarlberg-
ben* 8 Gymnasiumoknak felállittatását ren-
delni, mellyekben Vallásra, deák és gö-
rög nyelvekre, Poésisre, Rhetorikára,
ra, Mathesisre, Természettudományára,
Természethistoriára, Földleírásra, 's a'
világ' története' historiájára, tanittatnak
a' nevendékek. A' városok, mellyekben
ezen tanító székek felállittatnak, Insbruck,
Feldkirch, Hall, Brixen, Botzen, Meran,
Trient, Roveredo.

S z á z forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Máj. 27-dik napján 330 — 28-dikán 332 $\frac{2}{3}$ — 29-dikén 330 $\frac{1}{2}$ forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Posoni, Budai, 's Pesti, Deák, Német 's Magyar újságokban ezeket olvassuk: —

Fejérvárt a' Mentő-himlő beoltásának kiterjesztésére a' Ns. Vármegye által egy különös Biztosság rendeltetett, 's ennek munkássága a' múlt esztendőben oly fogatos volt, hogy közel 8000 gyermekbe oltattatott - be.

Posonban Máj. 11-dikén egy kevés eső kezdvén esni, a' Könyörülő Barátok templomába a' menykő beütött, 's nemcsak a' tornyot, és orgonát megrontotta: hanem a' templomban is sok helyen a' vakolást leverte, és az oltáron a' gyertyatartókat feldütötte. Egész városban rettentő volt a' tsattanás és a' kénkö szag, úgy, hogy kiki azt gondolná, hogy házá-
mál ütött-le. Egy más menykő azon időben a' Gróf Eszterházy kertjében is, melly néha napján Gróf Aspermonté volt, a' kő bálvány képét feldöntötte.

T. T. *Böhm* Orvos Doctor Ur, a' *Pesti* Universitásnál az Orvosi Politianak és a' Törvényszéki Orvosi Tudomány-
Tanítója, kihirdette, hogy ő Pünkösztől fogva minden vasárnap 11 órától 12-ig, tanítást fog tartani *Német nyelven* arról, hogy, hogy lehessen az embernek életét véletlen veszedelmekben megmenteni, sőt a' holtnaklátszókat is életre hozni.

Pesten az Orvosi karnak épületében a' folyó Május' 21-dikén hivataljába T. T. *Haberle Károly Konstantin* Ur, mint az Universitásnál a' Fűvésztudomány-
rendszerént való tanítója, beiktattatott. Ezen beiktatást T. T. *Pfisterer András* K. Tanácsos, Magyar Ország Fő Orvosa, és az Universitásnál az Orvosi Karnak Directora, vitte végbe. Kinek ajánló beszédére az új Professor Ur rövideden felelt 's

felolvasott deák nyelven egy Értekezést a' Fűvésztudománynak mostani virágzásáról, 's előbbi történeteiről. Ezen tudományos pompán a' tanulókon 's tanítókon kívül más nagy tekintetű Urak is számo-
san megjelentek.

A' Posoni deák újságleveleknek egy legújabb cikkelyében azt olvassuk, hogy a' gabona földek az egész környéken legjobb aratás eránt való reménységgel biztatják a' szántóvetőket. A' szőlőhegyek kevesebb gerezdeket ígérnek, de meges-
hetik, hogy annyival nagyobbak fognak lenni. A' hernyó némely kertekben egészen semmivé tette a' gyümölcsfák' virágait. Kár, hogy mikor ideje volt, meg nem tisztították tölle a' fákat!

A' Bétsi Udvari Német újságban ezeket olvassuk Magyar Országról: —

„*Szegedi* polgár 's borkészítőmester *Adler*, a' maga házában egy bált adván, az abból bejött 112 forintokat 's 30 krajtzárokat az ott lévő örzösereg' ispotályabéli *reconvalescensek*' számára ajánlotta, különösebb ételekre és borra. — „A' *Tolna* vármegyében *Apáron* kvártélyozó, *Lichtenstein* Regimentjébéli Vasas katonáknak, *Jobaházai Döry Károly* úr 150 forintot, *Pertzel* Ádám úr 50 ft. és 5 akó bort, 's az *Apári* Pap T. *Endrödy* Pál úr 2 akó bort, ajándékoztak. — „Az ő Cs. K. Felsége' születése' napja' innepének alkalmatosságával, *N. Bihar* Vármegyei volt Fő Szolgabíró *Miskoltzy* István úr, a' Nagy Váradi katona ispotályban találtató *reconvalescensek* között való kiosztatás végett, 10 cseber bort ajándékozott. — „Ezek a' hazafui indulatból való adományok, a' Hadi Cancellaria által ő Felségének bejelentetnek, 's az adóknak az azokért való köszönet ezennel megtétetik.“